

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Sira-Kvina Kraftselskap
Postboks 38
4441 TONSTAD

Vår dato: 21.04.2015
Vår ref.: 201502000-4
Arkiv: 312 / 026.Z
Deres dato: 20.03.2015
Deres ref.:

Saksbehandler:
Marit Carlsen
22959060/macac@nve.no

Tillatelse til forhåndstapping av magasinet Kilen - Valevatn - Gravatn i Sirdalsvassdraget

NVE gir tillatelse til forhåndstapping av Gravatn-magasinen slik det er søkt om, av hensyn til faren for skadeflom lenger ned i vassdraget. Tillatelsen er tidsbegrenset og gitt på vilkår.

Om søknaden

Vi viser til søknad fra Sira-Kvina kraftselskap datert 20. mars 2015 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Gravatn-magasinen, beliggende i Sirdal kommune, Vest-Agder fylke.

Søknaden gjelder midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kilen - Valevatn - Gravatn (Gravatn-magasinen), som er fastsatt ved kongelig resolusjon 5. juli 1963 med endringer fastsatt ved kongelig resolusjon 28. juni 1974.

Bakgrunnen for søknaden er at Sira-Kvina kraftselskap har registrert ekstraordinære snømengder i tilsigsfeltet til Gravatn-magasinen, cirka 170 % over normalen. Snøen er i tillegg spesielt våt i år, med 42 % vanninnhold. Kraftselskapet mener det i år er en markant fare for et ekstraordinært stort tilsig til magasinen i en flomsituasjon. For å frigi plass til dette tilsiget, ønsker de å forhåndstappe Gravatn-magasinen slik at sannsynligheten for skadeflom lenger ned i vassdraget blir redusert. Kraftselskapet viser til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5.

Det er fastsatt i konsesjonsvilkårene at vann kan pumpes fra Gravatn-magasinen opp i Svartevannsmagasinet for lagring, fra lavvannsperiodens slutt til 15. september, dog bare når vannstanden i Gravatn-magasinen overstiger kote 655. Regulanten søker nå om å få tillatelse til å pumpe vann fra Gravatn når vannstanden overstiger kote 650, noe som vil gi et ekstra flomdempingsvolum på drøye 60 mill. m³. Tidsrommet de søker tillatelse for er fra lavvannsperiodens slutt og frem til 15. juni i år.

Regulanten påpeker at reglementet for Gravatn ikke har bestemmelser om oppfylling av magasinet, og at vannstanden ved flere anledninger har vært lavere enn kote 655 i denne perioden av året. De opplyser også om at det er gitt tillatelse til liknende søknader tidligere.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort. NVE sendte søknaden på høring til Sirdal kommune og Fylkesmannen i Vest-Agder, med frist 16. april. Vi mener at saken er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Sirdal kommune uttaler i e-post datert 13. april at de er kjent med de ekstraordinære snøforholdene i fjellet i år og at det er viktig å sette i gang nødvendige tiltak raskt for å redusere risikoen for skadeflom. Kommunen ber i tillegg NVE vurdere om det kan etableres mer permanente ordninger for å hindre skadeflom, blant annet med tanke på at fremtidige klimaendringer kan føre til at slike ekstraordinære forhold blir vanligere.

Fylkesmannen i Vest-Agder skriver i e-post sendt 17. april at de ikke har kommentarer til søknaden.

NVEs vurdering

Det er fastsatt i manøvreringsreglementet til magasinene Kilen – Valevatn – Gravatn at vann kan pumpes opp i Svartevannsmagasinet for lagring, fra lavvannsperiodens slutt til 15. september, dog bare når vannstanden i Gravatn-magasinen overstiger kote 655. Sira-Kvina kraftselskap ønsker å starte å pumpe opp vann ved kote 650, fra lavvannsperiodens slutt til 15. juni, for å redusere faren for skadeflom. Kraftselskapet viser til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5. Tiltaket vil være et fravik fra manøvreringsreglementet, og kraftselskapet har derfor søkt tillatelse fra NVE.

Etter vannressursloven § 40 kan vassdragsmyndigheten pålegge enhver tiltakshaver å innrette sin virksomhet for å redusere faren, når forholdene i eller utenfor et vassdrag skaper en særskilt og uvanlig fare for mennesker, miljø eller eiendom. Vi mener at dette omsøkte tiltaket faller inn under vannressursloven § 40.

Begrunnelsen for søknaden er ekstraordinært store snømengder i fjellet, i tillegg til våt snø, slik at det er fare for skadeflom lenger ned i vassdraget. Hvordan vårflommen vil arte seg, avhenger av temperatur og nedbør, men forholdene ligger i år til rette for at smelteflommen nedover i Sirdalsvassdraget kan bli betydelig, med fare for skader i og ved vassdraget. Dersom Gravatn forhåndstappes når vannstanden overstiger kote 650, vil det frigjøre et ekstra flomdempingsvolum på drøye 60 mill. m³, sammenliknet med om pumpingen skulle startet ved kote 655, slik det er fastsatt i reglementet. Verken Sirdal kommune eller Fylkesmannen i Vest-Agder har innvendinger mot søknaden. NVE kjenner ikke til allmenne interesser som vil bli negativt berørt av tiltaket.

Det er tidligere gitt tillatelse til liknende fravik fra reglementet, i 1994 og 1995. I 1995 ble det gitt tillatelse til å starte å pumpe opp vann fra Gravatn når vannstanden passerte kote 652. Begrunnelsen var også den gang ekstraordinært store mengder snø i tilsigsfeltet. Forrige tillatelse ble gitt for 20 år siden. NVE gjør for øvrig oppmerksom på at regulanten med hjemmel i vassdragsreguleringsloven § 10 når som helst kan søke om mer permanente endringer i manøvreringsreglementet dersom det vurderes som mer hensiktsmessig, for eksempel av hensyn til flomfare.

Etter NVEs syn er det viktig å utnytte reguleringsmulighetene for å redusere mulige flomskader. Så lenge forhåndstappingen ikke medfører økte ulemper eller skader av betydning, mener vi at tiltaket har betydelige fordeler med tanke på redusert flomfare. Vi forutsetter at Sira-Kvina kraftselskap holder øye med flomutviklingen og tilpasser manøvreringen deretter, innenfor de rammene det er søkt om. Etter 15. juni skal manøvreringen igjen følge det ordinære reglementet, slik at det ikke pumpes vann til overliggende magasin før vannstanden i Gravatn-magasinen overstiger kote 655. Vi forutsetter at vannstanden i magasinene til enhver tid holdes innenfor reguleringsgrensene.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Sira-Kvina kraftselskap AS kan pumpe vann opp i Svartevannmagasinet fra magasinet Kilen- Valevatn – Gravatn når vannstanden i sistnevnte magasin passerer kote 650. Tillatelsen gjelder frem til 15. juni i år.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 40, på følgende vilkår:

- Kravet til minstevannføring på utbyggingsstrekningen skal overholdes i alle periodene.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Tiltaket skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før nedtappingen starter.
- NVE forutsetter at Sira-Kvina kraftselskap har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan klages på til Olje- og energidepartementet. Klageretten gjelder parter i saken og andre med rettslig klageinteresse. En eventuell klage må sendes innen tre uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. Klagen må begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Søknad

Kopi:

Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Vest-Agder v/Eivind Hellerslien
Sigurd Netlandsnes
Sira-Kvina Kraftselskap v/THYGESEN EINAR
Sirdal kommune
Sirdal kommune v/Sven Sandvik
Thor Olsen